

Νοσταλγία...μια ελληνική λέξη που κάναμε δική μας

Δημοσίευση: 13 Ιουλ 2017, 17:41 | Τελευταία ενημέρωση: 13 Ιουλ 2017, 17:41

Η φίλη μου και πολύ ταλαντούχος δημοσιογράφος Αριστοτελία Πελώνη, όταν έμαθε ότι είχα παραβρεθεί σε εκδήλωση με Έλληνα πολιτικό ηγέτη στο Λονδίνο, αστειεύθηκε πως "Όπου και να πάει, η Ελλάδα τον πληγώνει". Ήταν έξυπνο αστέιο, αλλά η νύξη του Σεφέρη μού ήταν και μεγάλη φιλοφρόνηση. Ο Σεφέρης, ο οποίος έζησε πολύ καιρό εκτοπισμένος λόγω πολέμου και πέρασε τη ζωή του ως περιπλανώμενος διπλωμάτης, ήξερε πολλά για ταξίδια και για το τι σημαίνει να κουβαλάει κανείς την πατρίδα του μέσα του και μαζί του. Το Άλλο του Εγώ ήταν, όπως ξέρουμε όλοι οι θαυμαστές του «Μυθιστορήματός» του, ο Οδυσσέας ο ίδιος: ένας άλλος Έλληνας που δεν μπόρεσε ποτέ να εγκαταλείψει την ιδέα του γυρισμού στο ελληνικό του σπίτι, όσο παράδοξο κι αν φαινόταν αυτό.

Εγώ, βέβαια, είμαι Άγγλος, ταξιδιώτης και διπλωμάτης, που επέστρεψα στην Αγγλία τον Δεκέμβρη μετά από τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα, και ζω – έντονα και με τον δικό μου τρόπο – την αγγλικότητά μου. Σαν τον Οδυσσέα, αξιώθηκα "νόστιμον ήμαρ ιδέσθαι" επτά μήνες πριν, και χαιρόμαι που βρίσκομαι σπίτι και πάλι. Αλλά και πάλι σαν τον Οδυσσέα των «απόκρυφων» ποιημάτων, νιώθω ακόμα λίγο έξω απ' τα νερά μου. Όταν γύρισα πίσω από την Ελλάδα, ήξερα ότι είχα αφήσει ανοιχτούς λογαριασμούς με την χώρα, υπό τη μορφή μιας διδακτορικής διατριβής για τον ποιητή Γιάννη Ρίτσο. Τη διατριβή μου αυτή την είχα ξεκινήσει πριν τον διορισμό μου στην Αθήνα, και ήμουν αποφασισμένος να την ολοκληρώσω, άμα την επιστροφή μου. Για σχεδόν επτά μήνες, σημείωσα μικρή πρόοδο υπηρετώντας παράλληλα μια απαιτητική θέση εργασίας στο Υπουργείο Εξωτερικών. Δυσκολευόμουν να προσποιηθώ ότι τα διπλωματικά μου καθήκοντα ωφελούσαν από τις ανησυχίες μου για το διδακτορικό, και ήταν πασιφανές ότι η διατριβή καθυστερούσε πολύ από τις έννοιες της δουλειάς μου.

Οπότε αποφάσισα να απεγκλωβιστώ και κάνω πλέον ένα διάλειμμα στη σταδιοδρομία μου. Εδώ και οχτώ μέρες, είμαι φοιτητής πλήρους φοίτησης, που διαβάζει, συλλογίζεται και γράφει για την νεοελληνική λογοτεχνία. Είναι, αναμφίβολα, προνόμιο και πολυτέλεια, και είμαι τυχερός που έχω ανεκτικό σύζυγο.

Όλα αυτά σημαίνουν ότι το σπίτι μου στο Τούτινγκ, τη βικτωριανή συνοικία του νότιου Λονδίνου, έγινε απροσδόκητα το κέντρο της πολύ προσωπικής μου συνάντησης με τον ελληνικό κόσμο. Και περνάω τις περισσότερες μέρες με την Ελλάδα και τους Έλληνες στο μυαλό μου, με τον έναν τρόπο ή τον άλλο. Σε δυο μέρες, θα βρεθώ και πάλι στην Ελλάδα, θα κουβεντιάσω με τους Έλληνες φίλους μου, θα απορροφήσω τον ελληνικό αέρα και την ελληνική κουλτούρα, και θα γεμίσω το ρεζερβουάρ μου στο βενζινοδίκιο της ελληνικότητας. Οι πνευματικές μου αποσκευές είναι ήδη έτοιμες: ποιήματα του Ρίτσου και του Άγρα, την «Χαμηλή φωνή» του Αναγνωστάκη, δυο αγγλικά μυθιστορήματα. Και το καπέλο μου το ψάθινο! Αλλά, για να διατηρήσω και την ταυτότητά μου ως ελληνόφωνου Άγγλου, θα πάρω μαζί μου το ταξιδιωτικό βιβλίο, Ταξιδεύοντας Αγγλία, του Καζαντζάκη, το οποίο είχε την καλοσύνη να μου δωρήσει το Ίδρυμα Καζαντζάκη. Είναι αλήθεια ότι οι καλύτεροι συγγραφείς έχουν την ευκολία να αποστάζουν εύκολα την ουσία μιας άλλης χώρας. Αγαπάω και την Αγγλία και την Ελλάδα, και σκέφτομαι συχνά τη μια ή την άλλη. Και αγαπάω την εισαγωγική – και πολύ ελληνική – περιγραφή του Καζαντζάκη για την Αγγλία:

Τρυφερό πράσινο, αλαφρό μακρόσυρτος κυματισμός της γης, χαρά ανοιξιάτικη, υγρή, πηχτή, χινοπωριάτικη γλύκα στην καρδιά του καλοκαιριού. Ψιχαλίζει ακατάπαντα, αθόρυβα. Μυρίζει το κομμένο χορτάρι, κοπάδια κανελιές με άσπρες βούλες καλοζωισμένες αγελάδες σηκώνουν το κεφάλι οκνά και μασουλίζουν. Ήσυχος, γαλάζιος ζετουλουπώνεται ο αχνός από τα ρουθούνια τους κι ανεβαίνει στον ουρανό να γίνει κι αυτός ζεστή καλοκαιριάτικη βροχούλα.

Με τη σειρά μου, και με πολύ λιγότερη λογοτεχνική δεξιότητα, περιμένω με ανυπομονησία και μια ιδιαίτερη νοσταλγία τις επόμενες μου περιπέτειες στην Ελλάδα.

Ο ελληνόφωνος Άγγλος
10 Ιουλίου 2017